

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti veterinariya profilaktikasi va davolash fakulteti 60840100 – veterinariya meditsinasi bakalavr yo‘nalishi talabalari uchun “Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi” fanidan dotsent Z.J. Shapulatova tomonidan yozilgan “Mikroorganizmlarning tabiatda tarqalishi” mavzusidagi ma’ruza matniga

T A Q R I Z

Ushbu mavzudagi ma’ruza “Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi” fanidan 60840100 – veterinariya meditsinasi bakalavr yo‘nalishi uchun fanning o‘quv dasturi asosida o‘zbek tilida yozilgan. Mavzu tuzilgan texnologik xarita, rejaga asosan yoritilib, unda qo‘llanilgan asosiy va qo‘shimcha adabiyotlar ro‘yxati, tayanch iboralar, darsning maqsadi, vazifalari, mazmuni, nazorat, test savollari mavjud.

Hozirgi kunda ushbu mavzu nihoyatda muhim va dolzarb. Aholini turmush sharoitini yaxshilashga, tadbirkorlikni rivojlantirishga, shaxsiy yordamchi, dehqon va fermer xo‘jaliklarida chorvachilikni yuksaltirishga qaratilgan dasturlarni amalga oshirishda ushbu ma’ruzaning ahamiyati juda katta. Tuproqda patogen mikroblarning ham uchrashi. Tuproqqa hayvon o‘ligi, uning har xil ajratmalari, zararlangan oqar suv va har xil tashlandiqlar bilan tushishi. Ayrim patogen mikroblar (kuydirgi, qoqshol kasalligining qo‘zg‘atuvchilari) tuproqda rivojlanishi, qo‘zg‘atuvchilarning tuproq, suv, havo orqali tarqalish yo‘llarini bilmay turib infeksiyon kasalliklarning oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlarini ishlab chiqish qiyin.

Ma’ruzada esa ular juda keng yoritilib mikroorganizmlarning tabiatda tarqalishini o‘ziga xos xususiyatlari aniq talqin etilgan.

Ayni paytda ushbu ma’ruza talabalarda mavzu bo‘yicha bilim, ko‘nikma, malaka paydo qilib, bo‘ljak mutaxassislarning shakllanishida muhim rol o‘ynaydi. Muallif mavzuni to‘lig‘icha yoritib, chorvachilikni rivojlantirishdagi o‘rnini chiroyli ifoda etgan, ishlab chiqarish bilan bog‘lagan, sodda va ravon, o‘qiganda onson tushuncha hosil qilishiga erishgan.

Ma’ruza mavjud ilm-fanning zamonaviy eksperimental laboratoriya tajribalari natijalari bilan boyitilgan, zamon, davr va fan taraqqiyotidan kelib chiqqan holda tuproq, havo va suv mikroflorasini tekshirish usullari yoritilgan.

Ushbu 60840100 – veterinariya meditsinasi bakalavr yo‘nalishi bo‘yicha “Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi” fanidan dotsent Shapulatova Z.J. tomonidan yozilgan “Mikroorganizmlarning tabiatda tarqalishi” mavzusidagi ma’ruzasini ijobiy baholayman.

**Mikrobiologiya, virusologiya
va immunologiya kafedrasi professori V.B. b.f.d.**

Aliyev D.D.

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti veterinariya profilaktikasi va davolash fakulteti 60840100 – veterinariya meditsinasi bakalavr yo‘nalishi talabalari uchun “Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi” fanidan dotsent Z.J. Shapulatova tomonidan yozilgan “Mikroorganizmlarning tabiatda tarqalishi” mavzusidagi ma’ruza matniga

T A Q R I Z

Ushbu mavzudagi ma’ruza “Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi” fanidan 60840100 – veterinariya meditsinasi bakalavr yo‘nalishi uchun fanning o‘quv dasturi asosida yozilgan. Mavzu tuzilgan texnologik xarita, rejaga asosan yoritilib, unda qo‘llanilgan asosiy va qo‘shimcha adabiyotlar ro‘yxati, tayanch iboralar, darsning maqsadi, vazifalari, mazmuni, nazorat, test savollari mavjud.

Ma’ruzada mikroorganizmlarning tabiatda nihoyatda keng tarqalganligi, mikroblar tashqi muhitdagi hamma ob’ektlar ichida tuproqda ko‘p bo‘lishi, suv va havoga asosan tuproqdan tarqalishi haqida tushunchalar juda keng yoritilib, ularning infeksiyaning paydo bo‘lishi, tarqalishidagi roli aniq berilgan. Mutaxassis tabiatda mikroorganizmlarning tarqalishini qonuniyatlarini bilmay turib, ma’lum kasallikning kelib chiqishi sababi, yalpi tarqalishi oqibati, oldini olish va qarshi kurashish chora-tadbirlarini ishlab chiqa olmaydi. Ma’ruzada mikroorganizmlarning tuproq, suv, havoda tarqalish yo‘llari, tartib bilan o‘z ifodasini topgan, to‘liq yoritilgan.

Ma’ruza ixcham, sodda tilda yozilgan bo‘lib, talabalar o‘zlashtirishi uchun juda qulaydir. Mavzuga oid rasmlar o‘z o‘rnida izohi bilan berilgan. Muallif mavzuni to‘lig‘icha yoritib, uni o‘qiganda oddiy va yengil tushuncha hosil qilishiga erishgan.

Mavzu nihoyatda muhim va dolzarb. Aholini turmush sharoitini yaxshilashga, tadbirkorlikni rivojlantirishga, shaxsiy yordamchi, dehqon va fermer xo‘jaliklarida chorvachilikni yuksaltirishga qaratilgan dasturlarni amalga oshirishda ushbu ma’ruzaning ahamiyati juda katta. Ayni paytda ushbu ma’ruza talabalarda mavzu bo‘yicha bilim, ko‘nikma, malaka paydo qilib, bo‘lajak mutaxassislarning shakllanishida muhim rol o‘ynaydi.

Ushbu 60840100 – veterinariya meditsinasi bakalavr yo‘nalishi bo‘yicha “Veterinariya mikrobiologiyasi va immunologiyasi” fanidan dotsent Shapulatova Z.J. tomonidan yozilgan “Mikroorganizmlarning tabiatda tarqalishi” mavzusidagi ma’ruzasini ijobiy baholayman.

Samarqand viloyat Hayvonlar kasalliklariga tashxis qo‘yish va oziq-ovqat xavfsizligi davlat markazi direktori, v.f.f.d.

M.M. Allamuradova